

## Læsegruppemateriale

**Vanessa Springora**

**SAMTYKKET**

På dansk ved Mette Olesen



V. var 13, en usikker, sårbar og lidt forsømt pige; G.M. var 50, en celeber forfatter, kendt for sine erotiske forhold til purunge pariserpiger – og filippinske smådreng. De mødes til et middagsselskab, han bestormer hende med kærlighedsbreve, hun er duperet over denne kultiverede mands interesse for hende, skolepigen, og snart fortolker hun hans rutinerede forførelseskunst som udtryk for den store kærlighed. Hendes mor giver sin tilladelse til forholdet, og V. flytter ind på G.M.'s hotelværelse, installeret i rollen som 14-årig elskerinde til en pædofil forfatter.

30 år efter forholdet er slut, beskriver Vanessa Springora dette smertefulde kapitel af sin ungdom, der endte med et psykisk sammenbrud, og som trak lange, destruktive spor ind i hendes voksne liv. Hun skildrer ambivalensen omkring det oplevede, hele det sammenfiltrede følelseskompleks af smerte, afmagt, skam, skyld og vrede.

**VANESSA SPRINGORA** (f. 1972) er forlægger. *Samtykket* er hendes første bog. Den udkom i januar 2020 i Frankrig og sendte chokbølger gennem Paris' litterære miljø.

## SPØRGSMÅL TIL ROMANEN

1. Samtykket åbner med sætningen: "De gamle eventyr rummer stor visdom". Hvad mener Springora med det?
2. Hvordan opfatter du/I V.'s forældres forhold, som ligner et smukt filmstjernepar?
3. V. kalder faren for en trækvind (p. 11), og hun beskriver, hvordan hun på restauranter venter på ham, nogle gange forgæves (p. 23 og 24). Hvordan opfatter V. ham, og hvilken betydning har han for hendes senere forhold til G.?
4. Sætter mødet med latexdukken og blotteren (p. 19 og 20) sig spor i den purunge V.?
5. Hvordan bliver den barnlige seksualitet med fx Julien skildret i begyndelsen af bogen?
6. Første del af bogen afsluttes med sætningen: "Nu er alle forudsætningerne på plads." Hvad fortæller den sætning?
7. Springora beskriver, hvordan hun mister sin uskyld af flere omgange. Første gang hvisker G. i hendes øre: "Ligesom en lille dreng". Og efter den begivenhed skriver V.: "Jeg er forelsket, føler mig elsket, som aldrig før." Hvilke fornemmelser fremkalder læsningen af disse gradvise uskyldstab i din/jeres krop? Og hvad betyder de for den unge V. – og senere den voksne kvinde?
8. Hvad sker der, da V. opdager, at hun ikke længere er den eneste ene? Hvilken skam og vrede fremkalder det i hende?
9. Hvordan bliver G. skildret? Hvad er der med hans kropspyndelse, kurophold og hans manglende potens? Og i hvilken grad har han selv været udsat for overgreb?
10. G. er drevet af to ting: sexlyst og skrivelyst (p. 127). Hvordan ændrer han sig gradvist over for V.?
11. Hvordan bliver V. langsomt klar over forholdets karakter, hvor hun føler sig som en del af en fiktion, mens hun møder sin egen opløsning?
12. Hvorfor tror du/I, at G. fastholder sin interesse for V. og stadig sender breve til hende, og hvad er det med hendes tavshed, der ægger ham?
13. Hvordan opfatter du/I morens rolle i forholdet til G.? Og hvordan stiller hendes venner sig i sagen?
14. Ordet "samtykke" bliver på side 33 defineret: *Moralsk*. Det at indvillige, fuldstændigt og frivilligt, i at acceptere eller gøre noget. *Juridisk*. Tilladelse til at gifte sig givet af en mindreåriges forældre eller værge. Hvilke præmisser er givet i Vanessa Springoras

beretning?

15. V. fortæller, at psykologer m.m. gentagne gange har pointeret, at hun har været ude for en sexforbryder, men at hun ikke selv mener, at det er helt rigtigt. Og at det bliver ved med at være ambivalent for hende (p. 99). Hvori består ambivalensen?
16. Hvilke konsekvenser har forholdet haft for V., og hvad mener hun med, at hendes søn, der er på vej ind i puberteten, hjælper hende med at blive voksen, så hun ikke er 14 år for evigt?
17. Hvilken rolle spiller Vladimir Nabokovs roman *Lolita*, og hvordan opfatter den voksne V. denne bog?
18. Hvad mener V. med, at hun i dag – endda som forlægger – betragter bøger som gift (p. 8) – på hvilken måde blev litteratur og forførelsen tæt forbundne for den purunge V.?
19. G. fremhæver store forfattere som Edgar Allan Poe og Lewis Carroll (forfatteren til *Alice i Eventyrland*) fra det 19. og 20. århundrede og deres optagethed af små piger, ligesom han trækker tråde tilbage til antikken og håner debatten om den polske filminstruktør Roman Polanski, der af samme årsag er blevet tvunget ud af USA. Hvordan forholder den 14-årige V. sig til disse store kunstnere, kunstneridealet og hvordan forholder hun sig i dag til, at hun "ovenikøbet har fået tildelt rollen som ikon." (p. 52)?
20. G. har i en tale ved en prisoverrækkelse talt om et værks moral, sådan som det er citeret på side 171. Hvordan opfatter du/I citatet?
21. Bogen omtaler et litterært tv-program *Apostrophes* fra 1990, hvor Gabriel Matzneff er inviteret ind for at tale om sit forfatterskab, som tydeligvis er anerkendt og dybt respekteret, selvom det drillende bliver fortalt, at han er en ægte samler af småpiger. Den eneste, der italesætter G.M.s pædofili som utilstedelig, er den canadiske forfatter Denise Bombardier (se fx <https://www.youtube.com/watch?v=H0LQiv7x4xs>). Hvad fortæller det om den tids forestilling om seksualitet? Og om kunsten?
22. I bogen fremgår det også, at Frankrigs intellektuelle avis, *Le Monde*, i 1977 bragte et åbent brev, der talte for afkriminalisering af seksuel omgang mellem mindreårige og voksne. Brevet var underskrevet af fremtrædende franske forfattere og intellektuelle, fra Jean-Paul Sartre og Simone de Beauvoir til Roland Barthes. Enkelte, som forfatteren Marguerite Duras, der skrev den prisbelønnede roman *Elskeren* (1984) om en 14-årig piges kærlighedsforhold til en ældre mand, og magtteoretikeren Michel Foucault, nægtede begge at underskrive (p. 53 og 54). Hvilket seksuelt klima beskriver Springora her i kølvandet på 1968?
23. Hvorfor tror du/I, at det lykkedes for G., at opretholde sin status også i det 21. århundrede og fx have et website, som det er beskrevet i bogen?
24. Diskussionen om samtykke ved overgreb er også et stort omdrejningspunkt i dels #MeToo-debatten, ligesom det er centralt i debatten om dansk lovgivning. Hvad mener

du om diskussionen, og hvilke positioner, mener du/I, er de rigtige, når det gælder samtykke og overgreb?

25. Et par dage efter udgivelsen af *Samtykket* eller *Le Consentement*, som den hedder på fransk, trak det store velansete forlag Gallimard Gabriel Matzneffs selvbiografiske forfatterskab tilbage. Men det er stadig en tilbagevendende diskussion, om forfatter og værk hænger sammen. I Danmark har Peter Nielsen i Information i sin anmeldelse fremhævet tilbagetrækningen af forfatterskabet som en ærgerlig handling. Hvad mener du/I?
26. Hvorfor tror I, at der ikke er nogen, der har skrevet om Gabriel Matzneff før Vanessa Springora? Og hvad tænker du/I, når nogen anklager tiden for at være puritansk, mens andre mener, det er ofrenes ord, der sættes fri?
27. I 1980'erne og op i 1990'erne døde folk af AIDS, og HIV var en meget alvorlig diagnose, hvor der endnu ikke var opfundet medicin til at forhindre sygdommens udvikling. Samtidig var det almindeligt med sexturisme til Filippinerne og andre steder, hvor man nemt kunne få adgang til mindreårige. Hvordan betragter du/I i det lys G.M.s adfærd?

*Se også <https://forlagetgrif.dk/> for yderligere materiale. Du er også velkommen til at skrive til forlaget – ros, kritik, forslag, spørgsmål til materialet, kommentarer mm. – på e-mail: [charlotte@forlagetgrif.dk](mailto:charlotte@forlagetgrif.dk)*